

Справжнім ентузіастом-дослідником був О.Рисак, який упродовж 30-ти років натхненно й самовіддано поклонявся Лесиному слову, очолював лабораторію лесезнавства, яка в науково-дослідному Інституті Лесі України реорганізована в бібліографічний відділ імені професора О.Рисака.

Директор Інституту Лесі України *Лукаш Скупейко* розповів про перспективи й цілі науково-дослідної установи: “Перше й основне завдання Інституту — підготовка й видання академічного Повного зібрання творів Лесі України у 16 томах. Паралельно з цим Інститут працюватиме над

У Музеї Лесі України

“Енциклопедією Лесі України”, яка міститиме найповніші відомості про життя і творчість письменниці. Ще один важливий напрямок роботи — підготовка та видання “Словника мови Лесі України”. Написання наукової біографії поетки, розвідок і монографічних досліджень, бібліографія, видавнича діяльність, літературно-меморіальна робота — це також входить в обсяг наших планів і завдань”.

Волинська земля стала для Лесі України другою малою батьківщиною. Тут вона написала більшість своїх геніальних творів, тут переживала радощі й смуток, тут знаходила відряду для зболеної душі і змученого тіла. Саме Волинь стала тим місцем, де зародилась, довго виношувалась і нарешті зреалізувалась думка про належне поцінування пам’яті поетеси, чий голос і донині має силу й дивовижну енергетику.

Олена Маланій

“ТВОРЧІСТЬ І.БАГРЯНОГО ЯК КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН”

27-28 вересня ц.р. у Харківському національному університеті ім. В.Н.Каразіна проходила міжнародна наукова конференція “Творчість І.Багряного як культурний феномен. До 100-річчя від дня народження”, до підготовки якої долучилася також фундація імені Івана Багряного. Відкриваючи конференцію, заступник декана філологічного факультету з наукової роботи Харківського національного університету ім.В.Н.Каразіна *М.Філон* представив її учасникам сина Івана Багряного — Нестора Івановича та наголосив на тому, що конференція допоможе належно вшанувати пам’ять відомого письменника. Однак необхідно насамперед видавати його твори, несучи слово Багряного до українського читача.

Від імені ректорату слово виголосив проректор з наукової роботи, чл.-кор. НАН України *І.Залюбовський*. Вітаючи учасників конференції, він побажав усім плідної праці, цікавих доповідей, жвавих дискусій. Згадав про внесок, який зробили співробітники Харківського національного університету ім.В.Н.Каразіна, досліджуючи творчу спадщину Івана Багряного, та назвав монографії, присвячені письменникові, зокрема монографії М.П.Сподарця “Іван Багряний — письменник і громадянин (До дев’яносторіччя з дня народження)” та М.А.Балаклицького “Іван Багряний: “нова релігійність” як конструент художньої творчості”.

Нестор Іванович Багрянний розповів про батька, зокрема про його діяльність як редактора газети “Українські вісті”, а також відповів на запитання учасників конференції. Голова Харківського обласного відділення товариства “Україна — світ” *М.Пилипенко* поділився своїми враженнями про роман І.Багряного “Сад Гетсиманський”. Він наголосив на тому, що українці повинні навчитися належно вшановувати своїх талановитих співвітчизників.

Продовжили пленарне засідання науковці, які виголосили доповіді про творчість І.Багряного. Завідувач кафедри української мови Харківського університету проф.

В.Калашник ґрунтовно проаналізував поему “Золотий бумеранг”, зазначивши при цьому у своїй доповіді “Словесний образ України в поемі Івана Багряного “Золотий Бумеранг”, що поезія — один із складників цікавого й багатогранного художнього світу письменника. Науковий співробітник відділу української літератури ХХ ст. Інституту літератури ім.Т.Г.Шевченка НАН України *С.Луцкій* розповіла дослідникам творчості Івана Багряного про особовий фонд письменника, який зберігається у відділі рукописних фондів і текстології Інституту, і виголосила доповідь “Романи І.Багряного “Тигролови” та “Сад Гетсиманський”: за архівними матеріалами Юрія Лавріненка”. Зацікавила присутніх і доповідь доцента Кам’янець-Подільського державного університету *Ю.Маркітантова* “Фразеологічні інновації у художньому мовленні І.Багряного”. А доповідь із поетичною назвою “Я визначив свій шлях — шлях українського письменника...” (Перипетії творчості і біографії І.Багряного), доцента кафедри української літератури Харківського національного університету ім.В.Н.Каразіна *М.Сподарця* спонукала присутніх ще раз пригадати творчий шлях письменника, уточнити найбільш дискусійні факти й дати в його біографії. Співробітник Харківської державної бібліотеки ім.В.Г.Короленка *Н.Полянська* поінформувала присутніх про роботу над бібліографічним покажчиком “Український письменник і політичний діяч Іван Багряний 1906 — 1963”, який був підготовлений до 100-річчя від дня народження Івана Павловича.

Харківська письменниця *Н.Дукина* подарувала Н.Багряному книжку про свого батька Миколу Дукина, який був особисто знайомий із Іваном Багряним.

Письменниця наголосила на тому, що розповіді в романі “Сад Гетсиманський” про Харківську тюрму та співкамерників Андрія Чумака правдиві. Кожен герой — не витвір авторської фантазії, а трагічна реалістична постать, яка пройшла крізь катівні НКВС, а також назвала ряд епізодів роману, свідком яких був її батько.

На конференції також працювали такі секції: “Художній світ творів І.Багряного”, “Творчість І.Багряного в літературному процесі 1920—1960-х рр.”, “Художній світ творів І.Багряного у мовному вимірі”, “Функціонально-стилістичні особливості мовних одиниць у творах І.Багряного”, “Публіцистика І.Багряного й українська журналістика ХХ ст.” та “Українська література як об’єкт наукової рефлексії”. Власне, назви секцій висвітлюють ті основні проблеми, які перебували в центрі зацікавлень учасників конференції. На секційних засіданнях було виголошено та обговорено цікаві доповіді, з яких більшість присвячена романам І.Багряного “Тигролови” та “Сад Гетсиманський”: “Текстотвірні функції релігійних символів у романі І.Багряного “Сад Гетсиманський” (*М.Філон*, Харків), “Роман “Тигролови” І.Багряного: спроба корекції української національної ментальності” (*Г.Кудря*, Харків), “Мотив свободи в романі І.Багряного “Тигролови” (*І.Романова*, Харків), “Тигр проти дракона: мотив звіра у творчості І.Багряного і В.Свідзинського” (*А.Тимченко*, Харків), “Образні функції інструментальних іменників у романі Івана Багряного “Сад Гетсиманський” (*М.Кудряшова*, Харків), “Мовностилістичні можливості питальних речень у романі Івана Багряного “Тигролови” (*Л.Денисенко*, *А.Тертишина*, Запоріжжя), “Особливості невласне-прямого мовлення у романі “Сад Гетсиманський” Івана Багряного” (*Н.Ладиняк*, Кам’янець-Подільський) та ін. Чимало доповідачів розглядали публіцистичну діяльність письменника, його літературні та політичні шукання, стильові особливості художньої манери, світоглядні позиції: “Пафос творчого чину в публіцистиці Івана Багряного” (*С.Кравченко*, Київ), “Концепція ленінізму в публіцистиці Івана Багряного” (*І.Михайлин*, Харків), “Неоромантичні доміанти художнього світу прози Івана Багряного” (*В.Дмитренко*, Луганськ), “У.Самчук та І.Багряний у пошуках “великої літератури” (на матеріалі мемуаристики, епістолярії та критики)” (*Н.Колошук*, Луцьк), “І.Костецький — В.Барка — І.Багряний: релігія як основа художнього світогляду” (*І.Юрова*, Донецьк) тощо. Отже, тематика доповідей була досить різнобічною (хоч, на жаль, не було текстологічних досліджень), дискусії жваві, інформативні. Проте дослідники творчості Івана Багряного лише окреслили багато проблем. Сподіваємося, що ця ґрунтовна й цікава конференція матиме своє продовження.

Світлана Луцкій